

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 112/09-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. marca 2009 predbežne prerokoval sťažnosť Z. L. I., Albánsko, zastúpeného advokátom JUDr. Z. H., D., vo veci namietaného porušenia základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Správy katastra T. v konaní o zázname vedenom pod sp. zn. Z3343/08-83/08 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Z. L. I. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. februára 2009 doručená sťažnosť Z. L. I., Albánsko (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dodatkový protokol“) postupom Správy katastra T. (ďalej len „správa katastra“) v konaní o zázname vedenom pod sp. zn. Z3343/08-83/08.

Z obsahu sťažnosti okrem iného vyplynulo: „*Sťažovateľ je občanom Albánskej republiky, je jediným potomkom bývalého albánskeho kráľa, Z. I. a albánskej kráľovnej pôvodom zo Slovenska, G. A. ...*

Posledným vlastníkom panstva v obci O. bol H. A., v niektorých prameňoch ako J. A., ktorý zomrel dňa... pri zanechaní závetu. Dedičské konanie po poručiťelovi sa viedlo na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. D 957/1935. ... Majetok patriaci do dedičstva po poručiťelovi a nezatažený dlhmi sa stal predmetom zákonného dedenia, nakoľko dedičia povolaní závetom odmietali dedičstvo. Dedičmi zo zákona v zmysle dedičského práva platného na území Slovenska ku dňa smrti H. A. sa stali... A. A. podielom 10/15... F. A. ... podielom 3/15... G. A. podielom 1/15... V. A. podielom 1/15. ... Šetrením v katastri nehnuteľností sa zistilo, že

1. H. A. má vo vlastníctve... nehnuteľnosti,... ktoré boli evidované na LV č. ... na Správe katastra T. pre kat. územie obce O.

2. A. A. podielom 10/15, F. A. podielom 3/15, G. A. podielom 1/15, V. A. podielom 1/15 sú podielovými spoluvlastníkmi... nehnuteľností,... ktoré boli evidované na LV č. ... na Správe katastra T. pre kat. územie obce O.

3. A. A. podielom 2/3, F. A. podielom 1/5, G. A. podielom 1/15, V. A. podielom 1/15 sú podielovými spoluvlastníkmi... nehnuteľností,... ktoré boli evidované na LV č. ... na Správe katastra T. pre kat. územie obce O. ...

Ohľadne nehnuteľností vedených vo výlučnom vlastníctve H. A. bol na Okresnom súde Topoľčany dňa 13. 10. 2008 podaný návrh na dodatočné dedičské konanie. V deň podania tohoto návrhu uvedené nehnuteľnosti podľa... bod 1. tejto ústavnej sťažnosti s istotou boli vedené ako nehnuteľnosti vo vlastníctve H. A., nakoľko k návrhu na začatie dodatočného dedičského konania bol pripojený list vlastníctva č. ... vyžiadaný v ten istý deň na Správe katastra v T. ...

V priebehu mesiaca január 2009 šetrením v katastri nehnuteľností sa zistilo, že listy vlastníctva č. 439, č. 526 a č. 487 už neexistujú a na nich pôvodne vedené parcely sú vo vlastníctve Slovenského pozemkového fondu,... pričom ako titul nadobudnutia v LV sa

uvádza žiadosť o zmenu vlastníctva č. RO16-820/2008-Z3343/08-83/08.

Je nutné poukázať na tú skutočnosť, že k zmene v osobe vlastníka nehnuteľností došlo až po podaní návrhu na začatie dodatočného dedičského konania. Do tohto momentu sťažovateľ vychádzal zo svojho pevného presvedčenia opretého o dôveru v hodnovernosť údajov katastra...

... Podľa § 42 katastrálneho zákona na zápis práva k nehnuteľnosti do katastra je spôsobilá v štátnom jazyku, českom jazyku alebo v úradne osvedčenom preklade písomne vyhotovená zmluva, verejná listina alebo iná listina bez chýb v písaní a počítaní a bez iných zrejmých nesprávností. ...

Verejná alebo akákoľvek iná listina splňajúca vyššie uvedené náležitosti v tomto prípade neexistuje, to znamená, Správa katastra T. konala v rozpore so zákonom porušujúc aj požiadavku právnej istoty.

V podmienkach právneho štátu je nepredstaviteľné, aby štátny orgán svojím postupom bez zákonného podkladu odňal vlastnícke právo niekomu, komu svedčil zápis vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností. Uvedený postup príslušnej správy katastra má znaky pozbavenia majetku doterajšieho vlastníka.

Správa katastra T. konala tak bez právneho základu...“

Na základe uvedených podstatných skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd vydal tento nález:

„Ústavné právo sťažovateľa na právo vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a čl. 1 Dodatkového protokolu k Európskemu dohovoru o ochrana ľudských práv a základných slobôd postupom Správy katastra T. konaním o zázname č. Z3343/08-83/08 bolo porušené.

Zrušuje sa opatrenie Správy katastra T. č. Z3343/08-83/08.

Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi voči Správe katastra T. náhradu trov právneho zastupovania vo výške 245,70 €...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že postupom Správy katastra T. v konaní o zázname vedenom pod sp. zn. Z3343/08-83/08 došlo k porušeniu jeho základného práva vlastníť majetok zaručeného v čl. 20 ods. 1 ústavy a práva na ochranu majetku zaručeného v čl. 1 dodatkového protokolu, pretože „*štátny orgán svojím postupom bez zákonného podkladu odňal vlastnícke právo niekomu, komu svedčil zápis vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností*“.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých sa namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

Podľa čl. 142 ods. 1 ústavy súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, ak tak ustanoví zákon. Podľa § 7 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v znení účinnom od 1. septembra 2003 v občianskom súdnom konaní súdy preskúmajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa § 247 ods. 1 OSP podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu. Podľa § 247 ods. 2 OSP pri rozhodnutí správneho orgánu vydaného v správnom konaní je predpokladom postupu podľa tejto hlavy, aby išlo o rozhodnutie, ktoré po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov, ktoré sa preň pripúšťajú, nadobudlo právoplatnosť. Napokon podľa § 247 ods. 3 OSP predmetom preskúmania môže byť za podmienok ustanovených v odsekoch 1 a 2 aj rozhodnutie, proti ktorému zákon nepripúšťa opravný prostriedok, ak sa stalo právoplatným.

Z citovaných právnych noriem, najmä z čl. 46 ods. 2 ústavy, vyplýva, že vo veci sťažovateľa je daná právomoc všeobecného súdu v správnom súdnictve rozhodovať o napadnutom „opatrení“, najmä so zreteľom na to, že podľa tvrdení sťažovateľa napadnutým záznamom boli porušené jeho základné práva (pozri tiež I. ÚS 137/05). Túto právomoc správneho súdnictva nemožno nahradiť konaním pred ústavným súdom.

Okrem uvedeného je potrebné pripomenúť, že ak postupom a záznamom katastra nehnuteľností vznikol spor o vlastnícke právo k nehnuteľnostiam, druhým riešením je podanie žaloby o určenie vlastníckeho práva k dotknutým nehnuteľnostiam na všeobecnom súde v zmysle ustanovenia § 80 ods. 1 písm. c) OSP.

Z dosiaľ uvedeného možno urobiť záver, že je v právomoci všeobecných súdov poskytnúť ochranu dotknutým právam sťažovateľa. Vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy to zároveň znamená, že poskytnutie ochrany sťažovateľovi nie je a nemôže byť v právomoci ústavného súdu. Preto bolo potrebné sťažnosť odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá a rozhodnutie o zrušení „opatrenia“ je podmienené vyslovením porušenia označených základných práv, už nepripadalo do úvahy rozhodnutie ústavného súdu o tejto časti sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 12. marca 2009